

1. **Назва модуля:** Безпека життєдіяльності (безпека життєдіяльності, основи охорони праці)
2. **Код модуля:** ПНПБ.1.2.7.
3. **Тип модуля:** Обов'язковий
4. **Семестр:** I

Обсяг модуля: загальна кількість годин – 90 (кредити ЄКТС – 3); аудиторні години: денна форма навчання - 36 год. (лекції - 20 год., практичні заняття - 16 год.); заочна форма навчання - 36 год. (лекції – 6 год., практичні заняття - 2 год.)

5. **Лектор:** кандидат військових наук, доцент Вісловух Андрій Митрофанович

6. **Результати навчання:**

У результаті вивчення модуля студент повинен:

– **знати:** основні законодавчі та нормативні акти у сфері безпеки життєдіяльності людини; види небезпек середовища життєдіяльності та класифікацію надзвичайних ситуацій (НС); класифікацію небезпечних природних процесів і явищ та їх вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки, заходи з запобігання їм; класифікацію та характеристику негативних чинників техногенного середовища, особливості НС техногенного характеру; порядок дій населення при виникненні: аварії на атомній станції та загрози забруднення радіоактивними речовинами приміщень, продуктів харчування, води, території; аварії з викидом небезпечних хімічних речовин; гідродинамічних аварій; пожеж; джерела радіації та одиниці її вимірювання; категорії зон радіоактивно забруднених територій внаслідок аварії на ЧАЕС; категорії приміщень за вибухо- та пожежонебезпекою; види та характеристику соціально-політичних небезпек, види тероризму та причини виникнення, правила поведінки заручника; соціальні фактори, що впливають на життя і здоров'я людини, складові здоров'я і здорового способу життя та методи визначення здоров'я людини; поняття натовпу та правила поведінки людини в натовпі; психосоціальні наслідки впливу негативних факторів небезпек НС на людину; види ризиків; основні положення Кодексу цивільного захисту України; структуру та рівні єдиної державної системи цивільного захисту (ЄДСЦЗ), режими її функціонування, сили і засоби, координуючі органи; заходи з запобігання виникненню НС у техногенній сфері; організацію навчання населення діям у НС; складові спеціальної обробки (деактивація, дегазація, дезінфекція, санітарна обробка людей); правила надання першої психологічної допомоги постраждалим у НС психологами; основні положення Закону України «Про охорону праці»; класифікацію умов праці; основи правових та організаційних питань з охорони праці, структуру державного нагляду і громадського контролю, види відповідальності посадових осіб і працівників за порушення питань охорони праці, методи аналізу травматизму, професійних захворювань та їх профілактику; організацію охорони праці на виробництві; основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії, а саме вплив мікроклімату виробничого середовища (температури, вологості повітря, атмосферного тиску, швидкості руху повітря), шуму, освітлення, електромагнітних полів, іонізуючого випромінювання та інших факторів виробництва на організм та продуктивність праці людини, їх характеристики і одиниці вимірювання, методи оптимізації, види й джерела виділення шкідливих речовин у робочу зону, захист від них; загальні вимоги до дотримання техніки безпеки та організаційні заходи щодо попередження ураження електричним струмом; основи пожежної безпеки та систему заходів, що запобігають пожежам і вибухам на виробництві; способи і засоби гасіння пожежі, порядок дій у разі пожежі; порядок проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці посадових осіб та працівників, види та зміст інструктажів з питань охорони праці та пожежної безпеки; вимоги до організації робочих місць, обладнаних комп'ютерною технікою.

– **вміти:** використовувати вимоги основних нормативно-правових актів в області забезпечення безпеки життєдіяльності; аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації; оцінювати життєве середовище стосовно особистої безпеки та безпеки колективу; забезпечувати особисту безпеку в екстремальних ситуаціях та приймати рішення про вжиття заходів в цих ситуаціях; оцінювати негативні чинники середовища життєдіяльності та визначати шляхи усунення їх дії на людину; використовувати знання організаційно-

правових заходів забезпечення безпечної життєдіяльності, обґрунтовувати та забезпечувати виконання заходів з особистої та колективної безпеки; аналізувати механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками середовища існування з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії уражальних факторів; надавати першу (долікарську) медичну та психологічну допомогу собі та потерпілим; користуватися приладами радіаційної і хімічної розвідки та дозиметричного контролю; користуватися засобами індивідуального захисту та проводити спеціальну обробку від радіоактивних і небезпечних хімічних речовин та біологічних засобів; визначати рівень здоров'я людини, зокрема сходиновим методом; розв'язувати задачі з оцінки радіаційної і хімічної обстановки; застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності майбутньої професії на виробництві;

застосовувати положення законодавчих та нормативно-правових актів з охорони праці при виконанні виробничих та управлінських функцій на підприємстві, установі, організації; визначати ризик травмування працівників на підприємстві, коефіцієнт частоти травматизму; проводити заходи з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності; проводити навчання та перевірку знань з питань охорони праці серед працівників підрозділу; застосовувати основні положення законодавчих та нормативно-правових актів з питань охорони праці в практичній діяльності; аналізувати умови та організацію праці на підприємстві, виявляти причини травматизму, професійних захворювань і нещасних випадків з метою їх попередження; користуватися первинними засобами пожежогасіння; правильно організовувати комп'ютеризовані робочі місця.

7. **Спосіб навчання:** аудиторне

8. **Необхідні обов'язкові попередні та супутні модулі:**

- пререквізит:

- кореквізит: загальна психологія

9. **Зміст модуля:** Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС. Застосування ризик орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та організаційно-функціональна структура захисту населення та адміністративно-територіальних одиниць (АТО) у НС. Управління силами та засобами об'єкта господарювання (ОГ) під час НС.

Вступ. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань. Основи фізіології та гігієни праці. Основи виробничої безпеки. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

10. Рекомендована література:

- Безпека життєдіяльності [Текст]: підручник / [О.І. Запорожець, Б.Д. Халмурадов, В.І. Применко та ін.]. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 448 с.
- Безпека життєдіяльності [Текст]: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей і форм навчання / [М.П. Петрук, Х.Я. Гішак, Н.М. Карп'як та ін.] – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2011. – 224 с.
- Вісловух А.М. Системи формування здоров'я [Текст]: науково-практична розробка з курсу «Безпека життєдіяльності» / А.М. Вісловух. – К.: ІПК ДСЗУ, 2010. – 148 с.
- Вісловух А.М. Основи охорони праці [Текст]: опорний конспект лекцій / А.М. Вісловух. – К.: ІПК ДСЗУ, 2007. – 185с.
- Гандзюк М.П. Основи охорони праці [Текст]: підручник / М.П. Гандзюк., Є.П. Желібо, М.О. Халімовський. - 4-е вид. / За ред. М.П.Гандзюка. - К.: Каравела, 2008. - 384с
- Державні санітарні норми та правила «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та

- напруженості трудового процесу»(затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України 08.04.2014 № 248) [Електронний ресурс] : Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua> <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>
- Желібо Є.П. Безпека життєдіяльності[Текст]: навч. посіб. / Є.П. Желібо, Н.М. Заверуха, В.В. Зацарний .- 6-е вид./ За ред. Є.П. Желібо.- К.: Каравела, 2011. – 344 с.
 - Кодекс цивільного захисту України [Електронний ресурс] : [прийнятий 2 жовтня 2012 року] за станом на 01.01.2018 р. / Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
 - Піскунова Л.Е. Безпека життєдіяльності[Текст]: підручник / Л.Е. Піскунова, В.А. Прилипко, Т.О. Зубок. – Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2013. – 456 с.
 - Про охорону праці: Закон України [Електронний ресурс] : [прийнятий 14 жовтня 1992 року] за станом на 20.01.2018р. / Верховна Рада України. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
 - Стеблюк М.І. Цивільна оборона та цивільний захист[Текст]: підручник / М.І. Стеблюк . – 2-е вид., перероб. – К.: Знання, 2010. – 487 с.
 - Ромек В.Г. Психологическая помощь в кризисных ситуациях[Текст] / В.Г. Ромек, В.А. Конторович, Е.И. Крукович.-СПб.: Речь, 2004.-256с.
 - Інтернет-ресурси
 - Офіційний сайт Державної служби України з питань праці (Держпраці): <http://www.dsp.gov.ua/>
 - Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій(ДСНС): <http://www.dsns.gov.ua/>

11. Форми та методи навчання:

- Форма: денна, заочна
- Методи: лекції, практичні заняття, самостійна робота

12. Методи та критерії оцінювання: Модульна система, яка включає поточний контроль знань та контрольний захід, семестровий контроль проводиться у формі заліку. Поточний контроль: денна форма навчання – 75 балів; заочна форма навчання – 50 балів, підсумковий контроль: денна форма навчання – 25 балів; заочна форма навчання - 50 балів. Максимальна сумарна оцінка - 100 балів

13. Мова навчання: українська.